

Wymagania edukacyjne z uwzględnieniem efektów kształcenia i kryteriów weryfikacji ujętych w podstawie programowej niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych (kształcenie zawodowe).

Podstawy ekonomii klasa I w zawodzie technik ekonomista (90 godz. – 3 godz. tygodniowo).

Kwalifikacja I – EKA 04

Mikroekonomia

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: ekonomii, mikro i makroekonomii • zna pojęcie zasobów • wie, co to potrzeby • definiuje dobra i usługi • określa granicę możliwości produkcyjnych • wymienia typy gospodarek • podaje istotę racjonalnego gospodarowania • zna pojęcie rynku • posługuje się pojęciem konkurencji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia podstawowe pojęcia ekonomiczne • opisuje przedmiot badań ekonomii • wyjaśnia pojęcie zasobów • wyjaśnia pojęcie potrzeb i środki ich zaspokajania • umie wymienić cechy potrzeb • wyjaśnia pojęcia wybór i koszt alternatywny • wyznacza krzywą możliwości produkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje podziału zasobów • dzieli potrzeby wg różnych kryteriów • wyjaśnia podział potrzeb • omawia cechy potrzeb • dokonuje podziału dóbr i usług • odróżnia dobra ekonomiczne od wolnych • omawia cechy różnych typów gospodarek 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje potrzeby wg różnych kryteriów • omawia podział dóbr i usług • objaśnia na czym polega problem rzadkości • wskazuje rolę dóbr ekonomicznych i wolnych • ustala zasoby potrzebne do wytworzenia dóbr i usług • interpretuje kształt krzywej możliwości produkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pozytywne i negatywne aspekty decyzji gospodarczych • tłumaczy, dlaczego społeczeństwa muszą radzić sobie z problemem rzadkości • omawia rolę wiedzy w procesie podejmowania decyzji • wyjaśnia konieczność dokonywania wyborów ekonomicznych

Zespół Szkół Ekonomicznych w Kielcach

<ul style="list-style-type: none"> • podaje pojęcie ceny • definiuje popyt i podaż • zna pojęcie równowagi rynkowej • definiuje elastyczność popytu i podaży • wyjaśnia pojęcia: rynek pracy, popyt i podaż pracy • definiuje zasoby siły roboczej i bezrobocia • zna pojęcie rynku finansowego i kapitałowego • wymienia papiery wartościowe • zna pojęcie giełdy • podaje pojęcie rynku surowców naturalnych • wyjaśnia pojęcia popytu i podaży na rynku pracy • wyjaśnia pojęcia popytu i podaży na rynku kapitałowym 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy poszczególnych typów gospodarek • wymienia dwie strony zasady racjonalnego gospodarowania • klasyfikuje i definiuje rynki • wymienia podmioty gospodarki rynkowej • podaje rodzaje konkurencji na rynku • zna klasyfikację cen • podaje prawo popytu i podaży • przedstawia stan równowagi rynkowej • wyjaśnia podstawy decyzji konsumenta na rynku • rozróżnia koszty stałe i zmienne • zna struktury rynku • wymienia czynniki wpływające na popyt i podaż na rynku pracy • zna podział rynku finansowego 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje zasadę racjonalnego gospodarowania • podaje cechy rynku • charakteryzuje rodzaje konkurencji • wymienia czynniki wpływające na popyt i podaż • oblicza elastyczność popytu i podaży • opisuje zjawisko równowagi rynkowej oraz przejawy jej braku • wyznacza cenę równowagi rynkowej • oblicza użyteczność całkowitą, przeciętną i marginalną • sporządza budżet indywidualny i budżet gospodarstwa domowego • wyjaśnia podstawy decyzji konsumenta na rynku • wskazuje wpływ zmiany dochodów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa koszt alternatywny • potrafi porównać, jak w poszczególnych systemach ekonomicznych rozwiązywane są podstawowe problemy gospodarcze • uzasadnia konieczność działania racjonalnego • wyjaśnia rolę rynku w podziale dóbr • wskazuje współzależność działających na rynku podmiotów gospodarujących • omawia czynniki wpływające na zmiany popytu i podaży • wyjaśnia działanie prawa popytu i prawa podaży • wyjaśnia zmiany w popycie i podaży spowodowane 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje wyboru ekonomicznego przy pomocy analizy korzyści i kosztów • umie przesunąć krzywą możliwości produkcyjnych w wyniku działania różnych czynników • charakteryzuje sposoby rozwiązywania problemów niedoboru w różnych systemach ekonomicznych • podaje przykłady zastosowania zasady racjonalnego gospodarowania w praktyce • wskazuje współzależność podmiotów działających na rynku • omawia konsekwencje ekonomiczne ustalania ceny • uzasadnia znaczenie elastyczności popytu
--	---	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia funkcje rynku kapitałowego • definiuje papiery wartościowe • zna funkcje giełdy • zna podstawowe pojęcia związane z funkcjonowaniem giełdy • wymienia czynniki determinujące popyt i podaż na rynku kapitałowym 	<p>oraz zmiany cen na strukturę konsumpcji</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia czynniki wpływające na popyt i podaż na rynku pracy • wyjaśnia mechanizm równowagi rynkowej na rynku pracy • wyznacza krzywą popytu i podaży na rynku pracy • wymienia czynniki pozapłacowe wpływające na popyt i podaż na rynku pracy • omawia elementy rynku finansowego i funkcje rynku kapitałowego • charakteryzuje papiery wartościowe • wymienia rodzaje notowań giełdowych • podaje zasady kształtowania się popytu i podaży zasobów naturalnych 	<p>czynnikami nie cenowymi</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wskaźniki elastyczności popytu i podaży • charakteryzuje nadwyżkę i niedobór rynkowy • omawia mechanizm przywracania równowagi rynkowej • uzasadnia wpływ ograniczenia budżetowego i użyteczności na decyzje konsumenta • uzasadnia konieczność równoważenia rynku dóbr i usług • opisuje zjawisko równowagi konsumenta • oblicza koszty całkowite, jednostkowe i marginalne oraz interpretuje wyniki • omawia równowagę na rynku pracy oraz 	<p>i podaży przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych przez producenta i konsumenta</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia wpływ ograniczenia budżetowego i użyteczności na decyzje konsumenta • wyjaśnia znaczenie mechanizmu rynkowego dla funkcjonowania gospodarki • analizuje znaczenie elastyczności przy podejmowaniu decyzji • uzasadnia konieczność równoważenia rynku dóbr i usług • wyjaśnia znaczenie optimum produkcji • wyjaśnia podstawy decyzji producentów • ocenia efektywność i konkurencyjność rynku
--	--	---	---	---

Zespół Szkół Ekonomicznych w Kielcach

			<p>sytuacje nadwyżki i niedoboru</p> <ul style="list-style-type: none">• charakteryzuje czynniki pozapłacowe na rynku pracy• przedstawia czynniki wpływające na podaż kapitału i popyt na kapitał• charakteryzuje podmioty emitujące papiery wartościowe• omawia zasady gry na GPW• omawia podstawowe wskaźniki giełdowe• wyjaśnia mechanizm równowagi rynkowej na rynku kapitałowym• wyjaśnia konieczność zastępowania zasobów naturalnych substytutami	<ul style="list-style-type: none">• potrafi przesunąć i interpretować krzywą popytu i podaży• wskazuje wpływ polityki rządu na rynek pracy• ocenia aktualne wskaźniki giełdowe• uzasadnia konieczność ochrony środowiska naturalnego• posiada wiedzę o rynku kapitałowym, będąca efektem samodzielnej pracy
--	--	--	--	---

Makroekonomia

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie makroekonomii • określa istotę rynku pracy • określa istotę bezrobocia • wymienia rodzaje bezrobocia • definiuje inflację • charakteryzuje rodzaje inflacji wyróżnione ze względu na jej tempo i przyczyny • wymienia metody obliczania PKB • wymienia ekonomiczne funkcje państwa • wymienia mierniki systemu rachunkowości społecznej • wymienia przyczyny nierównomiernego rozwoju gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe problemy makroekonomiczne • rozpoznaje rodzaje bezrobocia • określa istotę podaży pracy i popytu na pracę • wymienia i objaśnia miary bezrobocia • oblicza i interpretuje stopę bezrobocia • charakteryzuje metody walki z bezrobociem • rozpoznaje rodzaje inflacji • wskazuje aktualne dane o stopie inflacji w Polsce • charakteryzuje konsekwencje społeczne i ekonomiczne inflacji • charakteryzuje instrumenty ograniczenia inflacji 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje mierniki ekonomicznej aktywności zawodowej • wymienia i objaśnia czynniki wpływające na podaż pracy • wymienia i objaśnia czynniki wpływające na popyt na pracę • określa przyczyny zmian stopy bezrobocia w Polsce • oblicza roczną stopę inflacji • podaje przykłady krajów dotkniętych hiperinflacją • charakteryzuje metody oddziaływania państwa na przebieg cyklu koniunkturalnego • omawia zależność pomiędzy ceną, a zagregowanym popytem i podażą 	<ul style="list-style-type: none"> • określa społeczne i ekonomiczne skutki bezrobocia • uzasadnia znaczenie aktywności osób bezrobotnych • określa przyczyny wzrostu cen w gospodarce • interpretuje indeks cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) • wskazuje instrumenty polityki antyinflacyjnej w gospodarce polskiej i ich efekty • określa skutki spadku siły nabywczej pieniądza • określa koszty i korzyści z inflacji • oblicza realny PKB i uzasadnia celowość jego stosowania • oblicza PKB różnymi metodami 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związki zachodzące pomiędzy uczestnikami obiegu określonego produktu i dochodu w gospodarce • charakteryzuje czynniki mające wpływ na popyt na pracę w Polsce • charakteryzuje możliwości zatrudnienia w krajach Unii Europejskiej • wyjaśnia celowość pomiaru PKB • wyjaśnia zależność pomiędzy PKB, Produktem Krajowym Netto, dochodami osobistymi i dyspozycyjnymi dochodami osobistymi • ocenia skuteczność metod

Zespół Szkół Ekonomicznych w Kielcach

<ul style="list-style-type: none"> • definiuje zagregowany popyt i zagregowaną podaż • wie czym jest równowaga makroekonomiczna • definiuje budżet państwa • wymienia funkcje budżetu państwa • definiuje podatek i podaje przykłady podatków • wymienia główne rodzaje wydatków budżetowych • wyjaśnia istotę i funkcje pieniądza • określa istotę banku komercyjnego • wyjaśnia na czym polega dwuszczeblowość systemu bankowego • rozpoznaje pojęcia związane z polityką handlową i walutową państwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sposoby walki z inflacją • uzasadnia potrzebę ingerencji rządu w procesy gospodarcze • objaśnia podstawowe metody obliczania PKB • charakteryzuje rolę państwa w gospodarce rynkowej • wyjaśnia działanie modelu zagregowanego popytu (AD) i zagregowanej podaży (AS) • wskazuje konsekwencje zachwiania równowagi gospodarczej • wyjaśnia pojęcie cyklu koniunkturalnego i charakteryzuje jego fazy • charakteryzuje dochody i wydatki budżetu państwa 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rodzaje podatków i źródła niepodatkowe • wskazuje sposoby finansowania deficytu budżetowego oraz ich skutki • oblicza ilość wykreowanego pieniądza • charakteryzuje ograniczenia skuteczności polityki pieniężnej • wskazuje znaczenie wymiany gospodarczej dla gospodarki kraju • oblicza korzyści komparatywne 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wpływ instrumentów polityki fiskalnej na decyzje podmiotów gospodarujących • oblicza i interpretuje dynamikę dochodów budżetowych • przedstawia w formie graficznej równowagę na rynku pieniężnym i jej zmiany • wyjaśnia zależność podaży pieniądza od instrumentów polityki monetarnej • wyjaśnia zasadność ograniczeń w handlu zagranicznym 	<p>oddziaływania państwa na przebieg cyklu koniunkturalnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ podatków i wydatków budżetowych na zagregowany popyt • charakteryzuje wykorzystanie podatków i wydatków budżetowych do realizacji celów gospodarczych i społecznych • uzasadnia stosowanie ekspansywnych i restrykcyjnych narzędzi polityki fiskalnej w zależności od stanu koniunktury gospodarczej • określa wpływ instrumentów polityki monetarnej na zagregowany popyt
---	---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● wymienia narzędzia (instrumenty) polityki fiskalnej ● charakteryzuje funkcje i cechy podatków ● wymienia czynniki determinujące popyt na pieniądz i podaż pieniądza ● identyfikuje podmioty kreujące podaż pieniądza ● przedstawia rolę banku centralnego w państwie ● rozróżnia narzędzia zagranicznej polityki handlowej stosowane w różnych formach współpracy międzynarodowej ● przedstawia korzyści i koszty stosowania zmiennych kursów walut 			<ul style="list-style-type: none"> ● uzasadnia stosowanie ekspansywnych i restrykcyjnych narzędzi polityki monetarnej w zależności od stanu koniunktury gospodarczej ● objaśnia skutki drukowania pieniędzy bez pokrycia ● wyjaśnia znaczenie równowagi bilansu płatniczego dla gospodarki kraju
--	---	--	--	---

Wymagania na ocenę wyższą obejmują również wymagania na oceny niższe.

Tab. Kryteria oceniania z podstaw ekonomii według poziomu opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych

Ocena	Poziom opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych
1 (niedostateczna)	poniżej 30% wymagań
2 (dopuszczająca)	30 – 49% wymagań
3 (dostateczna)	50 – 69% wymagań
4 (dobra)	70 – 89% wymagań
5 (bardzo dobra)	90 – 95% wymagań
6 (celująca)	96 – 100 % wymagań

Źródło: opracowanie własne

Tabela. Opisowe kryteria oceniania w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu podstaw ekonomii

Ocena	Kryteria
1 (niedostateczna)	<p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • nie rozumie poleceń nauczyciela; • nie zapamiętuje podstawowych pojęć i wiadomości; • odrzuca pomoc nauczyciela i kolegów w trakcie zajęć; • nie wykonuje poleceń, ćwiczeń, prac domowych; • nie uczestniczy w wykonywaniu zadań w zespole; • nie prowadzi zeszytu przedmiotowego i portfolio
2 (dopuszczająca)	<p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • częściowo rozumie polecenia nauczyciela; • zapamiętuje podstawowe wiadomości i potrafi je odtworzyć z pomocą nauczyciela; • rozpoznaje, pojęcia i wyrażenia ekonomiczne, nazywa i charakteryzuje z pomocą nauczyciela poznane pojęcia; • wykonuje z pomocą nauczyciela proste polecenia i ćwiczenia; • uczestniczy w wykonywaniu zadań w zespole; • prowadzi zeszyt przedmiotowy i portfolio
3 (dostateczna)	<p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia i instrukcje; • zapamiętuje podstawowe wiadomości i odtwarza je samodzielnie; • rozumie omawiane zagadnienia; • samodzielnie i poprawnie wykonuje proste ćwiczenia i zadania; • umie zastosować zdobyte umiejętności w praktyce; • aktywnie uczestniczy w wykonywaniu zadań w zespole; • systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy i portfolio

Zespół Szkół Ekonomicznych w Kielcach

4 (dobra)	<p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia i instrukcje; • zna omawiane na lekcjach zagadnienia i prezentuje je w sposób logiczny i spójny; • rozumie omawiane na lekcjach zagadnienia i wyjaśnia innym osobom; • potrafi formułować wnioski; • uczestniczy w dyskusjach, przedstawia własną opinię, używa argumentów; • aktywnie uczestniczy w lekcjach; • poprawnie i sprawnie wykonuje ćwiczenia i zadania; • próbuje zastosować zdobyte umiejętności w praktyce; • systematycznie i starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy i portfolio
5 (bardzo dobra)	<p><u>Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien spełnić kryteria jak na ocenę dobrą oraz dodatkowo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • posiada bogate wiadomości z zakresu wszystkich treści nauczania; • wykazuje zainteresowanie dodatkowymi źródłami informacji dotyczącymi omawianych treści nauczania; • samodzielnie poszukuje informacji w różnych źródłach oraz je selekcjonuje; • w sposób twórczy próbuje rozwiązywać problemy; • koordynuje pracę zespołu
6 (celująca)	<p><u>Na ocenę celującą uczeń powinien spełnić kryteria jak na ocenę bardzo dobrą oraz dodatkowo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zdobywa dodatkową wiedzę z zakresu omawianych zagadnień i przekazuje ją innym uczniom; • podejmuje się (indywidualnie lub w zespole) wykonania dodatkowych zadań rozszerzających program nauczania

Źródło: opracowanie własne